

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 15C/169/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7512216407
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Puškášová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2018:7512216407.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Ivetou Puškášovou vo veci žalobcu Pohotovosť s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598 proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy

rozhodol:

- I. Žalobu zamietla.
- II. Žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 27.9.2012 žalobca uplatnil voči žalovanej právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. K vzniku ujmy na právach žalobcu malo dôjsť v exekučných konaniach vedených Okresným súdom Košice - okolie (ďalej „exekučný súd“), v ktorých žalobca tvrdil existenciu nesprávneho úradného postupu. Tento odôvodňoval porušením povinnosti exekučného súdu vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote bez zbytočných prieťahov, pretože o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd nerozhodol v 15-dňovej zákonnej lehote, ako táto vyplývala z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z.z.). Podľa tvrdení žalobcu ním predložené návrhy spĺňali všetky formálne a materiálne náležitosti návrhu, nevykazovali prvky nadmernej právnej zložitosti, nevyžadovali si takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mala mať vplyv na čas rozhodovania, preto nečinnosťou súdu a jeho nesústredeným postupom došlo k zbytočným prieťahom v konaní a k porušeniu zákonnej lehoty na rozhodnutie, a tým k nesprávne úradnému postupu. Zdôraznil, že pri konaní o žiadosti o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi lehota vyplývajúca z ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vzťahovala tak na exekučný titul, ktorým bolo rozhodnutie všeobecného súdu, ako i na exekučný titul, ktorým bol rozsudok rozhodcovského súdu alebo notárska zápisnica. Tiež uviedol, že exekučný súd pri preskúmaní žiadosti o udelenie poverenia, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, výsledkom ktorej činnosti bolo zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, konal bez splnenia zákonných podmienok. Napriek tomu, že exekučný súd nekoná o zrušení rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 40 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, nad rámec svojich zákonných kompetencií v exekučných konaniach vykonal úkony opätovného komplexného rozhodovania o veci, preskúmal právoplatné a vykonateľné rozsudky rozhodcovského súdu, zisťoval skutkový stav vo veci samej a aplikoval právne normy spôsobom, ktorého výsledkom je úplná nemožnosť vykonať právo pre veriteľa. Exekučný súd svojím nelegálnym postupom zmaril možnosť uplatnenia práva žalobcu, keď na jednej strane právne relevantný exekučný titul - rozsudok rozhodcovského súdu nie je možné zrušiť pre uplynutie lehoty vyplývajúcej z § 41 zákona o rozhodcovskom konaní, a súčasne je tento rozsudok rozhodcovského súdu materiálne nevykonateľný. Existenciou rozsudku rozhodcovského súdu je tak vytvorená prekážka veci právoplatne rozhodnutej.

2. V súvislosti s tvrdeným nesprávnym úradným postupom a zbytočnými prieťahmi v konaní si žalobca uplatnil nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Žalobca požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, avšak žalovaná do podania žaloby na jeho žiadosť pozitívne nereagovala.

3. Na základe uznesení súdu o spojení vecí na spoločné konanie zo dňa 10.10.2012 č.k. 15C/169/2012 spája konania vedené na tunajšom súde pod č.k. 15C/169/2012, 15C/170/2012, 15c/171/2012, 15c/172/2012, 15c/174/2012, 15c/173/2012, 15c/175/2012, 15c/176/2012, 15c/177/2012, 15c/178/2012, 15c/179/2012, 15c/180/2012, 15c/181/2012, 15c/182/2012, 15c/183/2012, 15c/184/2012, 15c/185/2012 15c/186/2012 na spoločné konanie, ktoré sa bude viesť pod č. 15C/169/2012. V zmysle rozhodnutí o spojení vecí, predmetom sporu je nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy voči žalovanej vyplývajúci z nesprávneho úradného postupu exekučného súdu.

4. Predmetom tohto konania sa stali dva typy žalôb:

- označené ako ISTINA RS - exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie
- označené ako NZP - exekučný súd rozhodol o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia po zákonnej 15-dňovej lehote.

5. V prípade žalôb označených ako NZP mala majetková škoda zodpovedať účelne vynaloženým nákladom spojeným s činnosťou žalobcu vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období od podania žiadosti o udelenie poverenia do času rozhodnutia súdu. Výšku škody stanovil žalobca na základe paušalizovania vecných nákladov zodpovedajúcich administratívnym, funkčným a mzdovým nákladom, vychádzajúc z účtovanej agendy. Žalobca tak vyčíslil majetkovú škodu vo výške 125 eur, zahrňujúcu náklady v sume 70 eur na správu pohľadávky prostredníctvom zamestnanca informačného systému, v sume 40 eur na udržiavanie a správu informačného systému a v sume 15 eur na administratívne spracovanie urgencií, poštovné, telekomunikačné výdavky.

Pri žalobách označených ako ISTINA RS si žalobca uplatnil škodu na majetku zodpovedajúcu sume istiny s príslušenstvom, ktorá mu vyplývala z právoplatných rozhodcovských rozsudkov, konanie o ktorých už nemôže byť predmetom súdneho konania a nemôže sa ich žalobca z toho dôvodu domáhať.

6. Nemajetkovú ujmu považoval žalobca za spravodlivú satisfakciu za porušenie jeho zákonných nárokov, ako aj jeho základných práv a princípov právneho štátu, keď márnym plynutím času boli ohrozené legitímne očakávania žalobcu a vyvolané riziká zániku povinného, straty kontaktu s povinným, ako aj insolvenzie povinného. Nemajetkovú ujmu ďalej odôvodnil frustráciou, úzkosťou, pocitmi nespravodlivosti i nedôvery v právo u členov riadiacich orgánov žalobcu, zánikom plánovaných podnikateľských aktivít v dôsledku vyvolanej straty zisku z už realizovaného obchodu a vznikom neistoty v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré by žalobca mohol prijať.

Pri vyčíslení nemajetkovej ujmy pri žalobách NZP odkazoval žalobca na prax Ústavného súdu SR, keď za rok prieťahov v konaní je priznávaná satisfakcia vo výške cca 660 eur. U jednotlivých konaní tak žalobca uskutočnil výpočet nemajetkovej ujmy alikvotným prepočtom odškodnenia pripadajúcim na jeden mesiac „omeškania“ v činnosti exekučného súdu, čo činilo 55 eur za mesiac „omeškania“.

Nemajetkovú ujmu v prípade žalôb ISTINA RS vyčíslil žalobca ako dvadsať percentný podiel majetkovej škody v sume istiny s príslušenstvom, ktorá mu vyplývala z právoplatných rozhodcovských rozsudkov.

7. V písomnom podaní doručenom súdu dňa 19.6.2014 žalobca oznámil, že si nechal znaleckým ústavom Ekonomická univerzita v Bratislave vyhotoviť znalecký posudok preukazujúci výšku majetkovej škody, ktorá mu bola spôsobená v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu. Predmetný znalecký posudok sa nachádza na tunajšom súde pod SprV 357/2014. Na uvedenú skutočnosť opätovne poukázal v písomnom vyjadrení zo dňa 23.4.2018.

8. Nesprávny úradný postup bol namietaný v exekučnom konaní, ktoré je predmetom tohto sporu, voči povinným: S. G. Ex 14268/2012, S. S. Ex 7028/2004, J. K. Ex 13490/2010, G. E. Ex 949/2009, Z. E. Ex 15208/2010, S. V. Ex 14570/2010, Š. V. Ex 11907/2008, M. H. Ex 10610/2008, Y. I. Ex 13349/2010,

S. Y. Ex 15061/2010, S. N. Ex 1108/2008, L. N. Ex 13791/2010, E. Z. Ex 14398/2010, F. O. Ex 2495/2009, X. D. Ex 15183/2010, Z. O. Ex 4067/2009, S. O. Ex 14480/2010, M. H. Ex 2891/2009.

9. Žalobca si uplatnil majetkovú škodu 2.250,- eur eur a nemajetkovú ujmu 6.126,- eur.

10. Žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 15.11.2018 tvrdila zmätočnosť žaloby, keďže v jednotlivých žalobách sa vyskytujú viaceré nedostatky napr. že sú zmätočne označení povinní, nesprávne uvedené dátumy narodenia a pod.. Zároveň nie je jasný ani titul nároku na náhradu škody, či žalobca namieta nezákonné konanie v podobe zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po 15-dňovej, zákonom stanovenej lehote, alebo namieta aj nesprávny úradný postup v podobe prieťahov.

Poukázala na to, že dňa 23.4.2012 jej boli doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom žalobca začal uplatňovať nároky súdnou cestou už v septembri 2012, a je teda zrejmé, že žalobca ich nepodal po uplynutí 6 mesačnej lehoty, ale skôr, ide teda o predčasne podanú žalobu.

Zároveň, poukazujúc na podmienky zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z.z. uvádzala, že žalobca nesplnil žiadny z predpokladov vzniku zodpovednosti a argumentovala tiež poukazom na spotrebiteľský charakter zmluvných vzťahov, ktoré boli predmetom exekučného konania, ako aj exekučný titul, ktorým boli rozhodcovské rozsudky. Poukázala na nevyhnutnosť objektívneho posudzovania zákonnosti vedenia exekúcie exekučným súdom tak ako to vyplynulo zo súdnej praxe a judikatúry Európskeho súdneho dvora vo veci Asturcom C-40/08, z ktorých je zrejmé, že lehota 15 dní je neprimerane krátka na vyhodnotenie, či exekučný titul nie je založený na existencii neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Tiež poukazovala na uznesenie Ústavného súdu SR zsp.zn. IV. ÚS 60/2011 a uznesenia Najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo 146/2011, 3Mcd0 11/2010 a 5Cdo 291/2010, podľa ktorých má vnútroštátny súd povinnosť ex offo materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, nekalú povahu rozhodcovskej doložky rozhodcovského súdu vydaného bez účasti spotrebiteľa a preskúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy.

Lehota 15 dní ustanovená v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku platí pre poverenie súdneho exekútora, ak po preskúmaní žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia alebo návrhu na vykonanie exekúcie, či exekučného titulu so zákonom. Pritom najneskôr s účinnosťou od 1.6.2011, keď znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku explicitne stanovilo, že táto lehota neplatí, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, nemohlo dôjsť porušeniu práv žalobcu. Avšak aj v predchádzajúcom období, exekučným titulom na posudzovanie ktorého sa nevzťahovala 15-dňová lehota, boli rozhodnutia rozhodcovskej komisie, čo bolo možné primerane vzťahovať aj na posudzovanie materiálnej vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov, ktorému záveru nasvedčuje tiež dôvodová správa k novelizovanému ustanoveniu § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku.

Ak by aj nedošlo k dodržaniu 15 - dňovej lehoty na vydanie rozhodnutia o udelení poverenia na vykonanie exekúcie alebo o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia, pri posúdení toho, či nedodržaním lehoty mohlo dôjsť k ujme na právach žalobcu, je dôležité vychádzať aj z judikatúry Ústavného súdu SR. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I ÚS 16/02, v ktorom ústavný súd konštatoval, že nedodržanie lehoty stanovenej v zákone sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, ale rozhodujúce sú všetky okolnosti danej veci. Pojem zbytočné prieťahy obsiahnutý v článku 48 ods. 2 Ústavy SR je pojem autonómny, ktorý je potrebné vykladať a aplikovať vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti veci, keďže ani v prípadoch porušenia takej lehoty, postup dotknutého štátneho orgánu sa nemusí vyznačovať významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako prieťahy zbytočné v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy.

Posudzovanie zákonnosti a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok týkajúci sa spotrebiteľských právnych vzťahov, si vyžaduje osobitný prístup aj vzhľadom na to, že sa jedná o právne vzťahy podliehajúce režimu spotrebiteľských zmlúv. Navyše, v prípade tých žiadostí o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ktoré boli podané v konaniach po 1.6.2011, nemajú námietky žalobcu ani žiadne opodstatnenie.

Súčasne zdôraznil, že všeobecný súd nemá kompetenciu posudzovať existenciu prieťahov v exekučnom konaní, táto právomoc je daná len Ústavnému súdu SR, prípadne ich môže konštatovať predseda súdu v konaní o sťažnosti podľa zákona č. 757/2004 Z.z.. Súd konajúci o náhrade škody vzniknutej z titulu

prieťahov v súdnom konaní môže posudzovať splnenie predpokladov jej náhrady len v prípade, ak by prieťahy boli konštatované predsedom súdu alebo Ústavným súdom SR, čo v danom prípade absentuje. Žalovaná tiež namietala opodstatnenosť nároku žalobcu na náhradu škody aj z dôvodov, že tvrdený nesprávny úradný postup nie je v príčinnej súvislosti so vznikom škody ako ju vyčíslil žalobca, nakoľko absentuje priamy a bezprostredný vzťah príčiny a následku, keď nemožno tvrdiť, aby žalobcovi vznikla škoda práve v dôsledku postupu súdu. Zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nie je tiež v príčinnej súvislosti s tvrdenou nevykonalnosťou pohľadávky. Je to práve žalobca, kto bol v konaní nečinný a nesnažil sa získať exekučný titul iným spôsobom napr. podaním návrhu na začatie súdneho konania, pričom žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, aby mu v prípade uplatnenia pohľadávky proti povinným v súdnom konaní, bola priznaná pohľadávka v rozsahu žaloby, a teda, že jedinou príčinou, pre ktorú sa nemôže domôcť svojho práva, je len postup exekučného súdu.

Zdôraznila, že žalobca nepredložil žiadne dôkazy o existencii a výške škody. Vo vzťahu k majetkovej škode žalobca neprodukoval dôkazy týkajúce sa každej individuálnej pohľadávky, ktorej sa má nárok týkať, pričom uplatňovanie paušálnych súm nie je možné považovať za správne.

K nároku na odškodnenie nemajetkovej ujmy poukázala na podmienky jej náhrady ako vyplývajú z ustanovenia § 17 ods. 2, ods.3 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré sa vzťahujú k samotnej osobe poškodeného, teda k žalobcovi ako obchodnej spoločnosti, čo prirodzene vylučuje, aby boli odškodňované pocity členov riadiacich orgánov spoločnosti v podobe „frustrácie, úzkosti, neistoty a nedôvery“. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 30Cdo 675/2011. Ak žalobca tvrdí zánik podnikateľských aktivít, plánov i ovplyvnenie podnikateľských postupov, žiadnym spôsobom tieto skutočnosti nekonkretizoval ani nezdôvodnil. Spôsob stanovenia nemajetkovej ujmy ako podielu 20% z majetkovej škody nie je podložený žiadnymi reálnymi skutočnosťami či rozumovou úvahou. Spôsob stanovenia nemajetkovej ujmy, ktorý vychádza z paušálnej sumy 660 eur, nie je taktiež podložený žiadnymi reálnymi skutočnosťami, keďže finančné zadostučinenie musí odrážať vždy konkrétne okolnosti prípadu a charakter sporu, čo pri paušálnom vyčíslení nie je zohľadnené. Navyše, žalobca neuviedol žiadne argumenty, pre ktoré by bolo možné čo i len uvažovať o dôvodnosti nároku na finančné odškodnenie nemajetkovej ujmy.

Žalovaná tiež zdôraznila, že nárok uplatnený žalobou je potrebné posudzovať aj s prihliadnutím na dobré mravy, keďže uplatnená škoda mala žalobcovi vzniknúť práve v dôsledku jeho obchodných praktík nezlučiteľných so zásadami ochrany spotrebiteľa, o čom svedčil aj rad sťažností spotrebiteľov Európskej komisii. Táto v liste adresovanom Stálemu predstaviteľovi Slovenskej republiky pri Európskej únii konštatovala, že formulár zmluvných podmienok spoločnosti žalobcu obsahuje také ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa alebo flagrantne spotrebiteľov znevýhodňujú vo viacerých dôležitých aspektoch, pričom celkové náklady úverov predstavujú v niektorých prípadoch náklady takmer 100% ročne zo sumy získanej od žalobcu. Pokiaľ nejaká škoda žalobcovi mohla vzniknúť, vznikla mu práve v súvislosti s jeho spornými a negatívnymi podnikateľskými aktivitami.

11. S účinnosťou od 1.7.2016 sa na konanie sporových strán pred súdom vzťahuje zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Súd podľa tohto predpisu postupuje aj v konaniach začatých pred účinnosťou tohto zákona (§ 470 ods.1 CSP).

12. Na pojednávanie dňa 7.12.2018 sa nedostavil žalobca, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil písomným podaním doručeným súdu dňa 30.11.2018 z dôvodu hospodárnosti konania, pričom žiadal prejednať vec v jeho neprítomnosti. Tiež sa na pojednávanie nedostavila žalovaná, ktorá svoju neprítomnosť ospravedlnila písomným podaním doručeným súdu dňa 16.11.2018 z dôvodu hospodárnosti konania i objektívnej, personálnej nemožnosti zúčastňovať sa množstva pojednávaní, ktoré sú vedené medzi sporovými stranami, o odročenie pojednávania nežiadala. Súd mal za to, že sú splnené podmienky pre pojednávanie v neprítomnosti sporových strán, a preto v súlade s ust. § 180 CSP vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti.

13. Na návrh žalobcu sa súd oboznámil s obsahom exekučných spisov, v ktorých bol namietaný nesprávny úradný postup, ako aj so znaleckým posudkom č. 1/2014 vypracovaným Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity v Bratislave dňa 17.1.2014.

14. Podľa ust. § 3 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti sa nemožno zbaviť (§ 3 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z.).

15. Žalobca svoj nárok vyvodzoval zo zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup, za ktorý sa podľa § 9 ods.1, ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z. (v znení účinnom do 31.12.2012) považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

16. Súd skúmal, či je daná zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom tak, ako to vo svojom žalobnom návrhu tvrdil žalobca.

Predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je kumulatívne splnenie troch základných predpokladov, a to

- 1. nesprávny úradný postup,
- 2. vznik škody ako majetkovej, či nemajetkovej ujmy a
- 3. príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Všetky tieto podmienky musia byť splnené súčasne, preto o vzniku zodpovednosti nemožno hovoriť, ak chýba ktorýkoľvek z týchto predpokladov.

17. Vo vzťahu k námietkam žalovanej o predčasnom uplatnení nároku na súde pre nesplnenie podmienky predbežného prejednávania, súd poukazuje na ust. § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012, podľa ktorého, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo neuspokojenej časti nároku na súde. Nie je spochybňované, že žalobca žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podal, samotná žalovaná sa vo svojom procesom stanovisku zo dňa 9.05.2013 jednoznačne vyjadrila, že nárok žalobcu neuznáva, teda ho neuspokojí, čím boli splnené podmienky vyžadované zákonom pre konanie o nároku žalobcu pred súdom.

18. Súd sa zaoberal tým, či tunajší súd sa dopustil vo vyššie uvedenej exekučnej veci nesprávneho úradného postupu.

19. Žalobca odôvodňoval nárok na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu aj tým, že exekučný súd nevydal rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, v primeranom čase a bez zbytočných prietahov, preto súd ustálil, že sa domáhal ochrany svojich práv aj v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd o práve na prejednanie veci v primeranej lehote. V zmysle článku 127 Ústavy SR, ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú ratifikovala Slovenská republika a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

20. Žalobca netvrdil ani nepreukazoval, aby v exekučných konaniach, z ktorých si uplatňuje nárok na náhradu škody v súvislosti s nedodržaním zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia, bola konštatovaná Ústavným súdom SR alebo iným orgánom existencia prietahov v konaní. Konajúci súd, ako súd patriaci do sústavy všeobecných súdov nemá zákonom danú právomoc na konštatovanie prietahov v inom súdnom konaní, ktorú okolnosť možno dovodiť aj zo skutočnosti, že Ústavný súd v konaní o sťažnostiach fyzických i právnických osôb na porušenia článku 48 ods. 2 Ústavy SR rozhoduje aj o prípadnom odškodnení sťažovateľa, ktorému môže priznať tiež náhradu ujmy spôsobenej zistenými prietahmi v konaní, ktorú si žalobca podľa názoru súdu uplatňuje v tomto spore. Záveru, že konajúci súd nemá kompetenciu na konštatovanie prietahov v konaní všeobecného súdu, nasvedčuje aj znenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. účinné od 1.1.2013, podľa ktorého pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo zbytočných prietahoch v konaní, možno

vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenie sťažnosti, právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, rozhodnutia Ústavného súdu SR.

Pre posúdenie dôvodnosti nároku žalobcu z titulu zbytočných prieťahov a nekonania v primeranej lehote tak absentuje základný predpoklad, ktorým je rozhodnutie príslušného orgánu, že exekučný súd nevydal rozhodnutie v zákonnej lehote bez zbytočných prieťahov resp. v lehote primeranej.

21. Nakoľko podmienky vzniku nároku zodpovednosti za škodu musí súd v prejednávanej príhode posudzovať podľa znenia zákona účinného pred 1.1.2013, súd rozhodujúci o nároku na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu je oprávnený vyhodnotiť aj otázku prieťahov v súdnom konaní ako jednu zo základných podmienok vzniku zodpovednosti (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 1Co/763/2014). Pre vyhodnotenie toho, či nedodržaním zákonom ustanovených lehôt mohlo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu a vzniku škody, súd prihliadal tak k charakteru exekučných konaní, vo väzbe na ktoré si žalobca škodu uplatňoval, ako aj k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a Ústavného súdu SR.

V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. I US 16/02, pojem zbytočné prieťahy obsiahnuté v článku 48 ods. 2 Ústavy SR nemožno vykladať a aplikovať len vzhľadom na lehoty uvedené v zákone. So zreteľom na konkrétne okolnosti veci, sa totiž ani v prípadoch nedodržania zákonných lehôt, postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR.

22. V zmysle ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase podania žiadosti o vykonanie exekúcie, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c), d) (t.j. notárska zápisnica obsahujúca právny záväzok, v ktorej povinná osoba súhlasila s vykonateľnosťou a vykonateľné rozhodnutie rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Aj keď zákon o rozhodcovskom konaní (zákon č. 244/2002 Z.z.) nepoužíval pojem „rozhodcovské komisie“, bolo možné analógiou legis vťahnúť uvedené ustanovenie aj na rozsudky rozhodcovského súdu, teda že 15-dňová lehota na udelenie poverenia sa nevzťahuje aj na rozhodnutie rozhodcovského súdu. Výslovné zákonodarca takto upravil znenie zákona s účinnosťou od 1.6.2011, keď medzi exekučné tituly podľa § 41 ods. 1 písm. c), d) Exekučného poriadku, na preskúmanie ktorých sa nevzťahovala 15-dňová lehota, zaradil aj rozhodnutia rozhodcovských súdov.

23. Bez ohľadu na zmeny v právnej úprave v ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, možno nepochybne konštatovať, že primeranosť lehoty na vydanie poverenia je vždy potrebné posudzovať vzhľadom na konkrétnosti prípadu, ako to vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu.

24. Nárok žalobcu pri žalobách F. V. vychádzal tiež z tvrdenia, že exekučný súd spôsobom odporujúcim zákonu preskúmal podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku rozhodcovský rozsudok, čo žalobca označil za nesprávny úradný postup. Za zákonu odporujúci postup exekučného súdu žalobca považuje úplný judiciálny proces zahrňujúci zistenie skutkového stavu, výber právnych noriem a meritórne rozhodnutie vo veci. Podľa jeho názoru exekučný súd nemá legitimitu na vykonávanie úkonov smerujúcim k opätovnému komplexnému rozhodovaniu o veci s tým výsledkom, že veriteľ stratí možnosť vykonať svoje právo a dostáva sa do situácie, akoby exekučný titul bol zrušený.

Z pripojeného exekučného spisu vyplýva, že exekučný súd konal o žiadosti exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorých exekučným titulom boli rozsudky Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou a.s. vzťahujúce sa k fyzickým osobám. Rozhodcovský rozsudok bol žalobcom predložený ako exekučný titul v zmysle ust. § 41 ods. 1 Exekučného poriadku a podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku podliehal preskúmaniu exekučného súdu. Konštantnou judikatúrou (IV.US 60/2011, NS SR sp.zn. 3 MCdo 11/10, 5 Cdo 291/10, 3 Cdo 146/11, 3 Cdo 133/12) bolo ustálené, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd zaoberá aj tým, či k návrhu je pripojený spôsobilý exekučný titul. Súd ex offo skúma, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho rozhodnutie a vydanie, ako aj či je vykonateľné po stránke formálnej aj

materiálnej. Exekučný súd bol teda oprávnený a povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. V dotknutých exekučných konaniach boli predmetom prieskumu rozhodcovské rozsudky vzťahujúce sa k spotrebiteľským zmluvám, pri ktorých bolo potrebné ex officio preskúmať platnosť rozhodcovskej doložky z hľadiska existencie neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách.

Ako vyplýva z obsahu pripojeného exekučného spisu, exekučný súd zamietol žiadosť exekútora o vydanie poverenia na výkon exekúcie, ktorého podkladom boli rozsudky Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou a.s. s odôvodnením, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe rozhodcovskej doložky majúcej charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, teda neplatného právneho úkonu. Rozhodcovské doložky sa týkali spotrebiteľských zmlúv uzavretých medzi žalobcom a povinnými v postavení spotrebiteľa, s ktorými žalobca osobitne nevyjednal rozhodcovskú doložku, ale včlenil ju do textu obchodných podmienok, ktorých znenie spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť, pričom charakter a obsah rozhodcovskej doložky spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Exekučný súd pritom vychádzal z rozhodnutia Európskeho súdneho dvora (ESD) C 40/08 Asturcom Telecommunicationes sl verus Rodrigues Nogueira, poukázal na režim spotrebiteľských zmlúv a interpretačné pravidlá vyplývajúce zo smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o ochrane spotrebiteľa ako aj judikatúru Európskeho súdneho dvora (C 240/98, C 243/98 a pod.).

25. V preskúmaných exekučných veciach povinných došlo k vydaniu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti na poverenie pre súdneho exekútora už v 15-dňovej lehote, v prípade ostatných exekučných konaní súd rozhodol v lehote v lehote primeranej charakteru posudzovaných vecí vyžadujúcich si dôslednejší prieskum (spotrebiteľské právo) a konanie o žiadosti netrvalo tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch. Navyše, ako už súd konštatoval, v žiadnom z exekučných konaní ani predseda exekučného súdu ani Ústavný súd SR, ani iný orgán nekonštatoval existenciu prieťahov v konaní.

26. Rozhodnutia exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie neboli zrušené pre ich nezákonnosť (žalobca ako oprávnený v exekučných konaniach takmer vôbec nevyužil právo na podanie riadnych opravných prostriedkov, pričom napadnuté uznesenie exekučného súdu o zamietnutí žiadostí o vydanie poverenia exekútorovi bolo potvrdené odvolacím Krajským súdom v Košiciach).

Rozhodnutie vydané rozhodcovským súdom bez toho, aby mal k tomu založenú právomoc platne uzavretou rozhodcovskou doložkou, je ničotným aktom, nemajúcim právne účinky vo vzťahu medzi osobou oprávnenou a povinnou z tohto rozsudku (NS SR sp.zn. 3 Cdo 133/12, KS Trnava sp.zn. 10Co 308/11). Tento právny následok nevyplýval z činnosti exekučného súdu, ale z konania samotného žalobcu, ktorý neplatné rozhodcovské doložky dojednal.

27. Súd konštatoval, že v exekučnom konaní nebolo zistené konanie či opomenutie, ktoré by bolo možné považovať za nesprávny úradný postup, nebola zistená ani existencia nezákonného rozhodnutia, niet tak žiadneho zákonom definovaného dôvodu, na podklade ktorého by žalobca mohol uplatňovať nárok na náhradu škody. Nebol teda splnený prvý predpoklad vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu. Takisto podľa názoru súdu neboli splnené ani ďalšie dva predpoklady, a to vznik škody a akákoľvek príčinná súvislosť medzi rozhodnutím exekučného súdu a škodou uplatňovanou žalobcom.

28. V zmysle ust. § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.

29. Podľa ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods.3 zákona č. 514/2003 Z.z.).

30. Žalobca vznik škody žiadnym spôsobom nepreukázal, jeho vyjadrenia o vzniku majetkovej škody ostali len v rovine ničím nepreukázaných tvrdení. Nehovoriac o tom, že ide o tvrdenia príliš všeobecné.

Ako škodu žalobca vyčísluje účelne vynaložené náklady na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, na udržiavanie a správu informačného systému, na administratívne spracovanie urgencií, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií, na poštovné a telekomunikačné výdaje. Súdu pri tom nie je zrejmé, aký celkový počet pohľadávok, resp. klientov žalobca spravuje, aké má s nimi celkové náklady, a teda v tomto smere bez predloženia akýchkoľvek dôkazov nemožno dospieť k záveru o vzniku majetkovej škody v nejakej konkrétnej výške.

Z obsahu exekučných spisov nevyplýva, aby tu žalobca realizoval písomné podania, sťažnosti a urgencie, na ktoré sa v žalobe odvoláva resp. aby išlo o účelné podania, teda podania k urýchleniu rozhodnutia, a aby náklady spojené s týmito úkonmi, ak nejaké vznikli, boli v príčinnej súvislosti s postupom exekučného súdu.

31. Majetkovú škodu pri žalobách NZP žalobca preukazoval znaleckým posudkom č. 1/2014, ktorý bol spracovaný mimo konania na žiadosť žalobcu Znaleckým ústavom Ekonomickou univerzitou v Bratislave. Predmetom znaleckého posudku bolo posúdenie činnosti spojenej s vymáhaním pohľadávok spoločnosti žalobcu a ekonomické posúdenie týchto činností, ktoré boli uskutočnené v súvislosti s nesprávnym úradným postupom exekučných okresných súdov SR, pretože tieto neskoro rozhodli o žiadosti o nevydanie poverenia na vykonanie exekúcie (NZP). Znalecký ústav na základe vykonanej analýzy mzdových nákladov, nákladov na poštovné, komunikačné služby, tlač a úpravu informačného systému stanovil náklady v prípade žalôb „NZP a NVP“ na jednu žalobu vo výške 30,76 eur.

Ako vyplýva z obsahu znaleckého posudku predmetom posúdenia, pri neskorom rozhodnutí o nevydaní poverenia a neskorom vydaní poverenia boli nasledujúce činnosti:

- overovanie skutočností, či súd rozhodol o exekučnej veci,
- overovanie skutočností, ako súd rozhodol o žiadosti o vydanie poverenia,
- urgovanie vydania rozhodnutia,
- urgencia a spracovanie sťažností na postup súdu,
- úhrada poplatkov,
- spracovanie reakcie súdu, prípadne vypracovanie nového stanoviska,
- overovania bonity dlžníka, komunikácia s dlžníkom
- overovanie prijatia elektronického podania - urgencie/sťažnosti.

Z obsahu znaleckého posudku vyplýva, že vzhľadom na náročnosť znaleckého dokazovania i celkový rozsah agendy vykonávanej žalobcom, nebolo možné jednoznačne individualizovať, v akom rozsahu sa vyčíslené náklady priamo dotýkajú exekučných konaní a vzhľadom na nárast počtu zamestnancov a nákladov sa vychádzalo z predpokladu, aká časť nákladov zodpovedá exekučnej činnosti. Súdu je pritom z jeho činnosti známe, že žalobca mal predovšetkým zvýšené náklady v súvislosti s podávaním návrhov na všeobecné súdy a podávaním opravných prostriedkov, vrátane dovolaní. Pritom „činnosti“, ktoré boli predmetom ohodnotenia v znaleckom posudku, neboli žalobcom vykonané v exekučných konaniach, ktorých sa týka tento spor resp. išlo o neúčelné úkony. Aj keď teda zo znaleckého posudku vyplýva určitý rozsah nákladov žalobcu, nepreukazuje to existenciu príčinnej súvislosti s napádaným postupom exekučného súdu.

32. Majetkovú škodu pri žalobách F. V. vyčíslil žalobca ako sumu pohľadávky vyplývajúcu z rozhodcovského rozsudku, zahrňujúcu priznanú istinu a príslušenstvo. Súd poukazuje na už vyššie zmienené skutočnosti, že ak rozhodcovský rozsudok bol vydaný bez platne uzavretej rozhodcovskej doložky, bol vydaný orgánom, ktorý na to nemal právomoc, jedná sa teda o nulitný akt, nemajúci právne účinky. Žalobcovi nič nebránilo v uplatnení jeho nároku v konaní pred súdom. Žalobca bol povinný preukázať, že nárok, ktorý mu bol priznaný rozhodcovským rozsudkom, ktorý je nevykonateľný, a ktorý nárok žiada priznať ako škodu, by mu bol priznaný aj v konaní pred všeobecným súdom. Z obsahu úverových zmlúv, ktoré boli podkladom pre rozhodcovské konanie je však zrejmé, že pohľadávka priznaná žalobcovi rozhodcovským rozsudkom zahŕňala aj právo na príslušenstvo - úroky 0,25% denne z dlžnej sumy, čo zodpovedá až 100-násobnému navýšeniu istiny za každý rok, resp. úrok bol priznaný, aj keď v zmluve dohodnutý nebol. Takto uplatnený nárok je však v rozpore nielen so zákonnou úpravou na ochranu spotrebiteľa ako neprijateľná zmluvná podmienka, ale aj so zásadou dobrých mravov. Preto niet dôvodu sa domnievať, že žalobca by bol v konaní pred všeobecným súdom úspešný a už vôbec nemožno vyvodit' príčinnú súvislosť medzi nezákonnými alebo zákon obchádzajúcimi zmluvnými ustanoveniami nachádzajúcimi sa v zmluvách žalobcu a činnosťou exekučného súdu. Obsah zmluvných ustanovení je dôvodom, pre ktorý nebolo možné považovať rozhodcovské doložky za platné, a za tento obsah nesie v plnej miere zodpovednosť žalobca, ktorý zmluvy vyhotovoval.

33. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, jej priznanie prichádza do úvahy len pri konštatovaní porušenia práva (nesprávneho úradného postupu), ktorý z vykonaného dokazovania nevyplýva. Nakoľko žalobca nepreukázal žiadny z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, neexistujú ani žiadne dôvody pre náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej výšku odvodil len matematickým výpočtom.

34. V žalobe absentujú skutočnosti rozhodujúce pre zistenie, či by vôbec mohlo dôjsť k vzniku nemajetkovej ujmy spoločnosti žalobcu, pričom subjektívne pocity jej riadiacich členov nie sú právne významné. Potrebné by však bolo prihliadať na samotné správanie sa žalobcu v dodávateľsko-spotrebiteľských vzťahoch. Kriticky sa k obsahu zmluvných podmienok v zmluvách žalobcu uzavretých so spotrebiteľom vyjadřila aj Európska komisia, ktorá konštatovala, že zmluvné podmienky vylučujú uplatňovanie pravidiel na ochranu spotrebiteľa a prostredníctvom inštitútu rozhodcovského konania má veriteľ možnosť uplatniť svoje nároky bez toho, aby boli posúdené podľa týchto relevantných noriem. Aj z uvedeného je zrejmé, že problémy s vymáhateľnosťou nárokov zo spotrebiteľských zmlúv uzavretých spoločnosťou, sú v príčinnej súvislosti s negatívnymi obchodnými praktikami spoločnosti.

35. Zhodnotiac každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo svojej vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo za konania najavo vrátane toho, čo uviedli strany sporu (§ 161 CSP) dospel súd k záveru, že nárok žalobcu nie je dôvodný, pretože absentujú všetky tri vyššie uvedené predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Súd preto považoval žalobu za právne neopodstatnenú a zamietol ju.

36. Obdobné právne názory zaujali aj iné sudy vo svojich rozhodnutiach (viď napr. rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 7C/196/2014, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1Co/38/2015, rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 7C/180/2012, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/416/2013, rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 4C/123/2012, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 1Co/763/2014 a pod.).

37. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O trovách konania bolo rozhodnuté v zhode s ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Žalobca bol v konaní procesne neúspešnou sporovou stranou, nemá preto právo na náhradu trov konania a žalovanej v konaní žiadne trovy nevznikli, preto súd rozhodol, že žiadna sporová strana nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice - okolie písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a spisovej značky konania (§ 127 ods. 1, 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)